

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO dla ucznia kl. IV

Uczeń otrzymuje ocenę:

celująca, gdy:

- § osiągnął wszystkie standardy i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym oraz ma wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania
- § systematycznie, rzetelnie i z dużym zaangażowaniem pracował podczas zajęć języka polskiego oraz w domu, przygotowując się do lekcji
- § wykazuje aktywność i pomysłowość twórczą
- § poprawnie wykonywał większość prac dodatkowych zleczanych przez nauczyciela
- § samodzielnie rozwiązywał problemy pojawiające się w edukacji polonistycznej
- § brał udział w konkursach związanych z językiem polskim (różne etapy) i osiągał wysokie wyniki
- § przyczynia się do podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności innych uczniów poprzez działanie w grupach wsparcia uczniowskiego
- § przejawia zainteresowanie przedmiotem i przedstawia zagadnienia w ciekawy sposób
- § ma duży zasób leksykalny języka, w swoich wypowiedziach biegle posługuje się terminami językowymi i teoretycznoliterackimi oraz stosuje różnorodne konstrukcje składniowe
- § osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;

bardzo dobrą, gdy:

- § opanował treści i problemy objęte programem nauczania
- § był systematyczny i samodzielny w pracy na lekcji i w domu
- § cechował się aktywnością na zajęciach
- § rozwiązywał zadania i problemy o znacznym stopniu trudności
- § terminowo wywiązywał się z zobowiązań
- § wykorzystuje znajomość materiału języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym
- § biegle posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji (korzysta z różnych źródeł)
- § pisze poprawnie pod względem ortograficznym
 - § na ogół nie popełnia błędów interpunkcyjnych
- § czyta poprawnie pod względem technicznym, stosując się do znaków interpunkcyjnych i świadomie modulując głos;

dobrą, gdy:

- § był systematyczny, terminowo wywiązywał się z zadań
- § bywał aktywny
- § formułuje wypowiedzi pisemne i ustne, popełniając niewielką ilość błędów językowych
- § na ogół nie popełnia błędów ortograficznych
- § opanował umiejętności umiarkowanie trudne, złożone, mniej przystępne niż zaliczone do wymagań podstawowych
- § ma dobrą znajomość treści i zagadnień materiału programowego
- § samodzielnie rozwiązywał większość problemów literackich i językowych
- § wykonywał nietypowe zadania praktyczne i teoretyczne;
- § uczestniczył w projektach edukacyjnych (np. tworzył różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizował krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych);

dostateczną, gdy:

- § samodzielnie rozwiązywał problemy językowe i literackie o niewielkim poziomie trudności, łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego
- § opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, określonym przez podstawę programową
- § stosował wiadomości w sytuacjach typowych
- § przyswoił proste, uniwersalne umiejętności, często powtarzające się w procesie nauczania
- § stosuje się do poznanych zasad ortograficznych, ale nie zna wyjątków i pisowni tradycyjnej
- § czyta poprawnie pod względem technicznym
- § rozumie tekst po cichej lekturze
- § bywał nieprzygotowany do zajęć

§ czasami pracuje samodzielnie;

§ rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji;

dopuszczającą, gdy:

§ opanował wiadomości i umiejętności z zakresu wymagań koniecznych,

§ nawet najprostsze zadania wykonywał przy pomocy nauczyciela lub innego ucznia,

§ opanował umiejętności praktyczne, przydatne życiowo,

§ przyswoił treści niezbędne w dalszej edukacji – bazowe,

§ ma niewielką znajomość treści i problemów materiału programowego,

§ słabo czyta pod względem technicznym, ale rozumie przeczytany tekst,

§ popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,

§ zna kilka terminów literackich i gramatycznych, ale nie umie tej wiedzy wykorzystać,

§ w miarę systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy, ale nie zawsze odrabia prace domowe;

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego
dla ucznia klasy IV

	ZAKRES WIADOMOŚCI	ZAKRES UMIEJĘTNOŚCI
DOPUSZCZAJĄCY	Uczeń: Wie, co to jest zdanie. Wie, jakie są formy czasownika. Wie, co to jest rzeczownik i przymiotnik, przysłówki. Zna odmianę przez przypadki. Wie, jakie są rodzaje głosek. Zna obowiązkowe teksty literackie. Zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji. Wymienia podstawowe cechy gatunkowe baśni i legendy. Zna wyróżniki tekstu poetyckiego: rym, rytm, zwrotka, wers, porównanie, zdrobnienie, epitet. Zna następujące terminy: nadawca i odbiorca komunikatu, akapit, monolog, dialog, chronologia, fikcja literacka, świat przedstawiony, osoba mówiąca w wierszu, synonim.	Poprawnie (wyraziście, płynnie) czyta i recytuje. Wypowiada się w formie jednozdaniowej lub kilkuzdaniowej. Rozpoznaje czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki spośród innych części mowy oraz zna pytania, na które odpowiadają. Odmienia czasownik przez osoby, czasy i liczby, rodzaje. Odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki. Umie wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu, nadawcę i odbiorcę w tekście. Rozróżnia samogłoski i spółgłoski, dzieli na sylaby. Stara się zastosować w praktyce reguły ortografii i interpunkcji. Odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości. Układa chronologicznie wydarzenia. Umie wyszukiwać elementy świata przedstawionego w utworze. Rozróżnia tekst poetycki i prozatorski oraz dialog od monologu. Prezentuje własne zdanie. Potrafi napisać niektóre z wymienionych form wypowiedzi: plan w formie równoważników zdania, zaproszenie, ogłoszenie, kartkę z pozdrowieniami, list prywatny, życzenia i prostą instrukcję, opisać przedmiot oraz osobę [wygląd kolegi i podać kilka cech charakteru], zredagować opowiadanie odtwórcze, wyrazić opinię na dany temat.

DOSTATECZNY	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: Świadomie zdobywa wiadomości gramatyczne i ortograficzne. Wyjaśnia, czym jest wypowiedzenie oraz zdanie. Wie, co to jest kompozycja utworu oraz ekranizacja. Wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka) oraz dzieło filmowe (jw. oraz kadr, montaż, scena, plan filmowy). Zna wyróżniki tekstu poetyckiego: refren, dźwiękonaśladownictwo, układ rymów, przenośnia. Zna cechy gatunkowe hymnu. Wymienia wyróżniki komiksu. Wie, jak skorzystać ze słownika ortograficznego, synonimów, języka polskiego, wyrazów obcych. Zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych. Wyjaśnia, czym jest homonim.	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: Odróżnia baśń i legendę od innych utworów, wskazuje elementy fantastyczne, cechy gatunkowe. Określa formy gramatyczne części mowy i wskazuje części zdania (podmiot i orzeczenie). Dostrzega i określa związek rzeczownika i czasownika z innymi wyrazami. Przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie. Rozróżnia typy zdań (oznajmujące, pytające, rozkazujące). Posługuje się słownikiem ortograficznym. Rozwija umiejętność formułowania opinii, uzasadnia własne zdanie. Charakteryzuje bohaterów i osobę mówiącą w wierszu. Określa tematykę utworu. Rozpoznaje cel wypowiedzi i mówi z jego świadomością. Wskazuje wybrane środki stylistyczne w tekście. Nazywa swoje reakcje czytelnicze (wrażenia, emocje). Potrafi napisać wszystkie z wymienionych form wypowiedzi: plan w formie równoważników zdania, zaproszenie, ogłoszenie, dialog, kartkę z pozdrowieniami, list prywatny, życzenia i prostą instrukcję, opisać przedmiot/ osobę i krótko scharakteryzować postać, zredagować opowiadanie twórcze i odtwórcze, tekst o charakterze argumentacyjnym. • Na ogół pracuje systematycznie.
DOBRY	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, a ponadto: Doskonali formy wypowiedzi pisemnej i ustnej. Zna następujące terminy: motyw wędrowny, akapit, kontrast, monolog, chronologia, fikcja literacka, tekst informacyjny, publicystyczny, reklamowy, adaptacja.	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, a ponadto: Samodzielnie redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze. W utworze lirycznym objaśnia funkcję środków stylistycznych i wskazuje obrazy poetyckie. Umie wyróżnić części utworu, nadawać mu tytuły. Potrafi zastosować różne typy zdań w mowie i piśmie. Potrafi wykorzystywać wiadomości gramatyczne i ortograficzne (w mowie i piśmie). Korzysta ze słowników. Samodzielnie pozyskuje informacje i zapisuje je, Analizuje strukturę zdania pojedynczego, oddziela grupę podmiotu od grupy orzeczenia. Odczytuje informacje wyrażone przenośnie w tekstach. Wykorzystuje do interpretacji własne doświadczenia. Rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy. Pracuje systematycznie. Starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data) Aktywnie uczestniczy w lekcji.

BARDZO DOBRY	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, a ponadto: Zna zakresy stanów psychicznych własnych i bohaterów literackich; nazywa je. Zna słownictwo związane z lekturą, teatrem i filmem. Wie, co to są inscenizacje utworów.	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, a ponadto: Dostrzega ogólny sens utworu, jego przesłanie. Odczytuje wartości wpisane w teksty kultury. Samodzielnie ocenia postępowanie bohaterów. Potrafi wypowiadać się na temat uczuć i przeżyć oraz je nazywać. Operuje tematycznym słownictwem i tworzy je. Czynnie uczestniczy w inscenizacji. Wskazuje różnice między literaturą piękną a przekazami ikonicznymi, muzycznymi, filmowymi, teatralnymi. Gromadzi informacje / wiadomości wokół określonego tematu .
CELUJĄCY	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, a ponadto: Samodzielnie pogłębia czynne słownictwo oraz poszerza wiadomości z lekcji. Uzyskuje najwyższe oceny.	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą, a ponadto: Aktywnie uczestniczy w lekcji. Wykonuje zadania ponadprogramowe. Pisze teksty do szkolnej gazetki oraz bierze udział w konkursach tematycznych, osiągając w nich sukces.

ZASADY I SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

1. Oceny są wyrażane stopniem, liczbą punktów lub opisem. Ocena okresowa i roczna nie są średnią ocen częściowych. Priorytetowo traktuje się oceny z prac pisemnych.
2. Sprawdzone prace klasowe pozostają do wglądu rodziców u nauczyciela przedmiotu podczas jego dyżurów, konsultacji indywidualnych i zebrań. Dopuszcza się możliwość sfotografowania pracy pisemnej ucznia.
3. Uczeń jest zobowiązany:
 - posiadać na lekcji zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń i książkę (podręcznik lub lekturę),
 - starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia oraz sumiennie wykonywać zdania domowe,
 - terminowo czytać zaplanowane lektury.
4. Uczeń ma prawo:
 - zgłosić 2 razy w ciągu półroczu nieprzygotowanie do lekcji, to znaczy: brak podręcznika, zeszytu ćwiczeń, zeszytu, innych materiałów (zasada ta nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów, testów, kartkówki) oraz 3 razy brak zadania,
 - do jednokrotnego poprawiania ocen w terminie 2 tygodni od uzyskania słabej oceny.

** Nie poprawia się ocen uzyskanych za ciche czytanie ze zrozumieniem, z próbnych egzaminów, z bieżących kartkówki, w tym ze znajomości treści lektur; dyktand. Uczeń może uzyskać pozytywne (lepsze) oceny przy okazji kolejnego czytania ze zrozumieniem, kartkówki itp.*

*** Uczniowie mają możliwość poprawy oceny niedostatecznej z dyktanda na dopuszczającą. Warunkiem jest bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela oraz znajomość reguł ortograficznych.*
5. Uczeń nieobecny podczas np. sprawdzianu pisze pracę w terminie ustalonym przez nauczyciela. Przystąpienie do pracy klasowej jest obowiązkiem ucznia.
6. W czasie pracy z uczniami, którzy mają orzeczenie/opinie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej o dostosowaniu wymagań edukacyjnych uwzględnia się zalecenia poradni.
7. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.

Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:	Kryteria oceny:
- mówienie, w tym opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze	- Wypowiedź (opowiadanie) wiąże się z zadaniem tematem - Rozwinięcie wypowiedzi w ramach określonej koncepcji ucznia. - Spójność i logiczne uporządkowanie wypowiedzi . - Płynność opowiadania [właściwe tempo mówienia]. - Wyraźne mówienie [uczeń jest dostatecznie słyszany i rozumiany]. - Przestrzeganie poprawności językowej. - Wyraziste mówienie [uczeń dostosowuje sposób mówienia do sytuacji opowiadania; zaciekawia, potęguje napięcie itp.]
- czytanie głośne z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	- Płynność czytania (opanowanie tekstu) [liczne błędy, częste poprawianie przez nauczyciela, wykluczają przyznawanie punktów za kolejne kryteria, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną] - Właściwe tempo czytania [dostosowane do sytuacji ukazanej w tekście, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych] - Wyraźne czytanie [uczeń jest słyszany i rozumiany] - Wyraziste czytanie - [uczeń dostosowuje sposób czytania do sytuacji ukazanej w tekście; głosem wyraża uczucia, zaciekawia, wzrusza itp.]
-czytanie ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- samodzielne pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)	- kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne) <u>OGÓLNE KRYTERIA OCENY PRAC STYLISTYCZNYCH - dłuższa wypowiedź pisemna :</u> I Treść (realizacja tematu, kompozycja – trójdzielność, poprawność formy wypowiedzi, odpowiedni układ graficzny i estetyka pracy) II Poprawność językowa III Poprawność ortograficzna IV Poprawność interpunkcyjna V Dobór odpowiednich środków językowych (styl dostosowany do sytuacji komunikacyjnej) * [Jeżeli praca liczy mniej niż połowę objętości określonej przez nauczyciela – za kryterium II, III, IV, V przyznaje się 0 punktów, zaś w kryterium I – 1 punkt.] <u>Rodzaje błędów:</u> ortograficzne (ort.), interpunkcyjne (int.), językowe: stylistyczne, składniowe, gramatyczne, leksykalne (jęz.), rzeczowe (rzecz.) logiczne (log.)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi [dyktanda]	8-10 błędów → dopuszczający (plus), 5-7 bł. → dostateczny (plus), 3-4 bł. → dobry (plus), 1-2 bł. → bardzo dobry, 100 % ortogramów, całkowita poprawność interpunkcyjna → celujący. * Za pomyłkę uważa się: przestawienie liter, gubienie liter, opuszczenie znaków diakrytycznych (ale tylko w tych przypadkach, gdzie nie zachodzi różnicowanie głosek, np. „idą = ida”). <i>** Uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela oraz znajomość zasad).</i> <i>*** Długość i trudność dyktanda może wpłynąć na zmianę kryteriów oceniania przez nauczyciela.</i>
- znajomość treści lektur obowiązkowych	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]

- recytacja	- znajomość tekstu, wyraźne i wyraziste mówienie, właściwe tempo recytacji
- praca w grupie	- ogólne zaangażowanie w pracę grupy, - bezpośredni wkład w realizację powierzonego zadania, - stopień wywiązania się z pełnionej funkcji, - umiejętności współpracy z innymi, - rozumienie własnej sytuacji w grupie
- projekt edukacyjny	jw. oraz wg ustalonych przez nauczyciela kryteriów
- inne (rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie, znajomość lektury nadobowiązkowej)	wg ustalonych przez nauczyciela kryteriów

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i skala ocen

Stosuje się następujące sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów: prace klasowe (dłuższe i krótsze formy wypowiedzi), testy gramatyczne i literackie, prace domowe, dyktanda, czytanie, kartkówki, recytacja, wypowiedzi ustne, referaty, praca w grupach (w tym projekt edukacyjny), aktywność i praca na lekcji, zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń, prace dodatkowe.

OCENY uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

- 1 – niedostateczny
- 2 – dopuszczający
- 3 – dostateczny
- 4 – dobry
- 5 – bardzo dobry
- 6 – celujący

Uczniowie otrzymują także „PLUSY” i „MINUSY”.

„Minus” uczeń może otrzymać za:

- nieznajomość treści i zagadnień omawianych na lekcji lub zadanych do wypracowania w domu,
- słabe, złe wywiązanie się z zadań wykonywanych w grupie,
- braki, niekompletność (tematów, notatek, zadań domowych) zeszytu przedmiotowego,
- brak podręczników, zeszytu,
- nieprzyniesienie potrzebnych materiałów.

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe,
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji,
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie,
- częste i przydatne wypowiedzi na lekcji.

Pięć „plusów” równa się ocenie bardzo dobrej. „Plusy” nauczyciel odnotowuje w swoim notatniku.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny

klasyfikacyjnej z języka polskiego

1. Uczeń ma prawo do poprawy przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej o jeden stopień wyżej z języka polskiego jeżeli:

- ocena ta została wystawiona na podstawie mniejszej, w porównaniu z innymi uczniami, liczby ocen bieżących wynikającej, np. z częstych lub długich nieobecności usprawiedliwionych ucznia w szkole;
- uzyskał co najmniej 50% ocen, o jaką się ubiega;
- w odczuciu ucznia jego wiedza powinna być wyżej oceniona.

2. Aby poprawić przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną uczeń występuje z prośbą pisemną do nauczyciela przedmiotu o przeprowadzenie wewnętrznego pisemnego testu sprawdzającego w ciągu dwóch dni od otrzymania informacji o przewidywanej ocenie na koniec roku.
3. Warunkiem otrzymania zgody na poprawę oceny jest obecność na wszystkich sprawdzianach i testach lub napisanie ich w terminie uzgodnionym z nauczycielem (np. podczas poprawy).
4. Nauczyciel przygotowuje zadania do części pisemnej i ustnej sprawdzające wiedzę i umiejętności ucznia z całego roku na ocenę, o którą ubiega się uczeń zgodnie z kryteriami.
5. Uczeń przystępuje do sprawdzianu w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
6. Jeśli w wyniku sprawdzianu uczeń otrzyma co najmniej ocenę, o którą ubiegał się, jest to jego ocena roczna klasyfikacyjna.
7. Jeśli uczeń w wyniku sprawdzianu otrzyma ocenę niższą niż przewidywana, nauczyciel traktuje ją jako bieżącą ocenę ze sprawdzianu powtórzeniowego i może mieć ona wpływ na roczną ocenę klasyfikacyjną (nawet obniżyć ocenę przewidywaną).